

ENTREVISTA El capellà tortosí Jordi Bertomeu lidera des del Vaticà la lluita contra la pederàstia dins l'Església a Espanya i Llatinoamèrica

ament

19

DENÚNCIES

"Si l'Església no pogués garantir la confidencialitat, hi hauria víctimes que no denunciarien i estos delictes quedarien impunes"

veure amb esta dinàmica perversa d'una elit política i econòmica que sovint ha viscut d'esquena al poble.

P: Ha estat durant este Papat que s'ha començat a lluitar contra els abusos?

R: No. El primer que percep que hi ha un greu problema que requereix d'una reforma legislativa interna és el cardenal Ratzinger quan era Prefecte de la Congregació per la Doctrina de la Fe. Ell mostra al papa Joan Pau II una situació molt preocupant que cal gestionar bé. Amb Benet XVI s'escomet una segona reforma davant la dimensió que agafa el problema: s'aposta no només per la gestió penal dels abusos, sinó per la prevenció. El papa Francesc ha constatat la globalitat del fenomen i ha intensificat la lluita contra la impunitat i l'encobriment d'estos delictes.

P: Què creu que ha fet més mal a l'Església, la comissió d'estos delictes o haver-los amagat?

R: Quan una societat considera tabú els abusos, l'Església, per desgràcia, sol fer el mateix. Actualment estem traient a la llum estos casos amb la confiança que la societat posarà fi algun dia a este tabú i que l'Església aprendrà finalment dels errors passats.

P: Vol dir que van per davant de la mateixa societat?

R: En alguns aspectes sí, com per exemple la derogació de la prescripció que es va adoptar el 2003. L'Església entén que els terminis de prescripció han de ser més llargs que els que marquen les legislacions de molts països, perquè la víctima d'un delictes d'abusos sol tardar molts anys a adonar-se del trauma patit.

P: Creu que les víctimes han estat suficientment reparades?

R: No. La reparació econòmica, que s'obté per la via penal, no sempre és possible perquè sovint la denúncia s'ha fet tard. Però cal també reparar construint el relat, donant visibilitat als abusos i conscienciant-nos tots d'esta greu problema. El compromís de l'Església és clar: no vol pederastes al seu si. Però cal treballar més decididament en la transparència i en el rendiment de comptes.

P: Creu que té base l'acusació que vincula celibat i pedofília?

R: El fenomen dels abusos es dona majoritàriament fora del celibat, és a

dir, en gent que viu activament la sexualitat. Hi ha cèl·lules per circumstàncies com una viduïtat o solteria, i no per això han de ser vistos com a potencials abusadors. Per altra part, que un mossèn adquireisca el compromís per vida del celibat implica una gran maduresa i entrega personal. Som persones que hem triat voluntàriament ser cèl·lules com a resposta a una crida de Déu i per vocació de servei. Això no hauria de quedar enfosquit pel petit segment de població del qual pertanyem.

P: Quin mur acabarà caient abans dins l'Església, el celibat o l'acceptació de l'homosexualitat?

R: Jo no veig estos murs. L'Església és molt universal. I el que aquí, a Europa, ens sembla un problema enorme que cal resoldre amb la màxima urgència, en altres parts del món les prioritats són unes altres. La immigració, per exemple. O l'extrema pobresa. A tot arreu, és cert, han de caure els murs de la intolerància, de l'egoisme, dels prejudicis, de la falta de respecte per l'ecologia. Penso que els grans problemes, els murs dels quals parlàvem, han de ser vistos pels cristians en una dimensió més global i més eclesial, no tan sociològica, per poder-los entendre i col·laborar amb la construcció d'una societat millor.

P: El Papa el va nomenar Capellà de Sa Santedat.

R: És només una distinció, un simple reconeixement per la missió especial que estava fent a Xile.

P: Vostè assegura que el seu no és un càrrec important, però té accés directe al Papa, amb qui despatxa habitualment.

R: Per motius de feina he tingut el privilegi de tractar-lo amb una certa freqüència. És un privilegi impressionant per a mi perquè és una persona molt, molt interessant. A més de la seua profunda vida interior i de la seua sagacitat, m'ha copsat que a la seua edat tinga un esperit tan jove i una capacitat tan gran d'entendre els aspectes més fronterers del nostre món d'avui. És un home de Déu que connecta molt bé amb el sofriment dels exclosos a les nostres societats. A més, he estat testimoni privilegiat del canvi personal que ha fet en el tema dels abusos. A partir de les seues trobades amb Juan Carlos Cruz, un

dels abusats per Karadima, l'he vist empatitzar amb les víctimes com pocs eclesiàstics ho han fet. Sempre per fidelitat a Déu, amb una grandíssima llibertat.

P: Més enllà de les converses sobre feina, deu haver-hi moments per a tot.

R: L'idioma ho posa fàcil. Tant per copsar la seua sensibilitat exquisida com, sobretot, el seu magnífic humor, tan argentí i, alhora, tan proper al nostre català.

P: Com valora la crisi de fe que s'està vivint?

R: Altre cop hem de valorar-ho des d'una perspectiva més global. Occident no és el centre del món. L'Església està creixent en molts llocs d'Àfrica o del Pacífic, com Corea o Filipines. I no es tracta d'un fenomen de països rics o pobres. A Estats Units, tan pròspers, no hi ha crisi de fe. Però sí que és cert que a Europa hi ha una forta secularització i Déu avui no entra en facilitat a les nostres famílies. És per a tots un repte.

P: Veurem algun dia dones fent missa?

R: El paper de la dona en l'Església sempre ha estat rellevant i, independentment de la possibilitat de dir missa, on cal ser fidels a la voluntat del Fundador, haurem d'avançar més per no negar-hi tot el bé que poden aportar-li les dones. Al llarg dels segles, l'Església ha estat un dels pocs llocs on han pogut promocionar-se i sentir-se reconegudes socialment. Pensem en les comunitats religioses femenines, com les fundades a Tortosa al segle XIX per Santa Maria Rosa Molas o Sant Enric d'Ossó, governades per les mateixes dones i amb una projecció social impressionant.

P: Quina opinió té Roma sobre la situació política de Catalunya?

R: El Sant Pare té una visió molt completa i molt global i, a la vegada, molt respectuosa amb les instàncies inferiors. Sempre fa el possible per no interferir en els processos polítics, perquè són els bisbes els primers interlocutors eclesials de la societat en la qual viuen.

P: Com es veu d'aquí a deu anys?

R: Probablement al Bisbat de Tortosa, servint en alguna parròquia. M'agradaria tornar i viure l'evangelització en primera línia, la més meritòria. Ara m'han confiat unes altres responsabilitats, molt absorbents. Però jo aquí tinc la família, els amics, el meu presbiteri. Mai he demanat d'anar a cap lloc, però allí on m'han enviat he estat feliç. Amb els anys l'adones que l'únic que mai s'equivoca és Déu. Sempre m'ha tractat molt bé. A les seues mans, no he de tèmer res. ■

XILE

"En els abusos a Xile, l'Església va replicar l'abús d'autoritat que es vivia a nivell social"

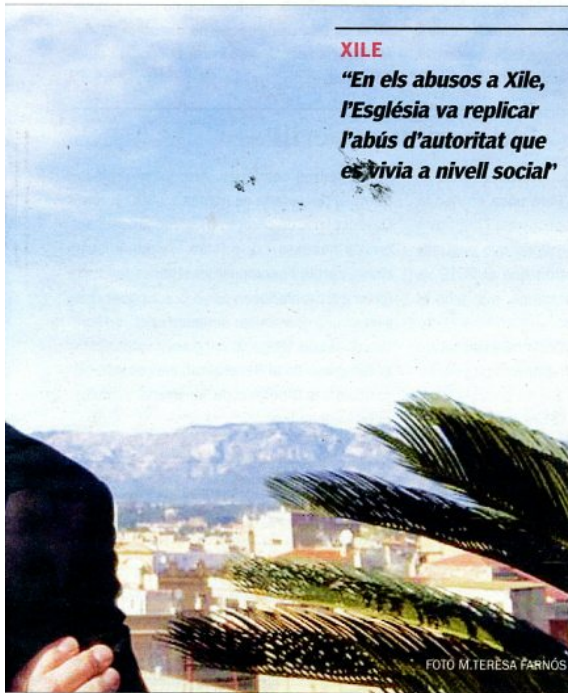

FOTO M.TERESA FARNÓS

CATALUNYA

"El Papa sempre fa el possible per no interferir en els processos polítics. Són els bisbes els primers interlocutors eclesials de la societat on viuen"

Monsenyor Barros, i altres membres de la jerarquia xilena. Si la idea era anar allà a recollir un suplement d'informació, la sorpresa va ser descobrir quanta gent, per primer cop, valorava la nostra imparcialitat i, per tant, es decidia a denunciar. Quan torno a Roma, ja amb les dades a la mà, el Papa constata que el problema era molt més extens i greu del que havia cregut abans. De fet, no només afectava bona part de l'Església sinó de la societat. En el cas de Xile, crec que hi ha un abans i un després d'aquelles dues missions nostres. I també en la lluita eclesial contra els abusos a tot el món.

P: Com s'explica una concentració tan gran de casos en un mateix lloc?

R: Esta és una pregunta que també es va fer el Sant Pare. Fins al 2012, la

majoria de denúncies d'abusos comesos per clergues venien del món anglosaxó i centreeuropeu. Però en els últims anys hem conegut més casos, principalment a Llatinoamèrica. Ens adonem que darrere d'un abús sexual hi ha alguna cosa més que una sexualitat desordenada per part d'un capellà que té compromís de celibat. Com diu el Papa Francesc, hi ha un abús de poder que ho afavoreix. I això supera l'abús sexual en si mateix.

P: I traslladat al cas de Xile, què vol dir?

R: Pensem que a Xile l'Església va acabar replicant un problema d'abús d'autoritat que s'estava vivint també a nivell social. Hi havia una greu fractura interna. L'esclat social que ha viscut Xile darrerament pot tenir molt a